

26.01.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**26 Ocak 2021
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

26 Ocak 2021 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİKLER

- Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2007/1)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008/8)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Kamu İhale Tebliği (No: 2021/1)

KARAR

- 43 Mülki İdare Amirinin, Birinci Sınıf Mülki İdare Amirliğine Yükseltilmesi Hakkında Karar

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 15/12/2020 Tarihli ve 2018/19018 Başvuru Numaralı Kararı

Türkiye, keçi varlığını artırma hızında 5'inci sırada

Küçükbaş hayvancılığa verilen önem ve desteğin sonuçlarının alındığını belirten Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, "Türkiye, 2009-2018 döneminde, keçi varlığını artırma hızında tüm ülkeler içinde 5'inci oldu." ifadesini kullandı.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre, 2009-2018 döneminde Türkiye'nin koyun ve keçi varlığında önemli artış yaşandığına dikkati çeken Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, Türkiye'nin, küçükbaş hayvancılıkta hızlı bir büyüme içinde olduğunu söyledi.

Küçükbaş hayvancılığa verilen önem ve desteğin sonuçlarının alınmaya başlandığını belirten Çelik, "Türkiye, 2009-2018 döneminde, keçi varlığını artırma hızında tüm ülkeler içinde 5'inci oldu." dedi.

Çelik, hayvan sayısı artmaya devam ederken, üretimin sürdürülebilir hale gelmesi için kullanılmayan boş alanların meraya dönüştürülmesi gibi bazı atılması gereken adımların da olduğuna dikkati çekti.

İthal pirinç tüketen ülkeler endişeli!

Dünyada milyarlarca insanın en önemli besin kaynaklarından olan pirinç giderek pahalalanıyor. İhracat talebindeki artış, Hindistan ve Tayland gibi önemli tedarikçilerdeki lojistik sıkıntılarla fiyatlar temmuz ayından bu yana en yüksek seviyede.

Asya'dan Latin Amerika'ya ve Afrika'ya kadar dünya çapında milyarlarca insanın beslenmesinde en önemli kaynaklardan biri pirinç. Binlerce yıldır tüketilen pirinç günümüzde günlük kalori alımının yüzde 16.5'ini oluşturuyor. Ancak dünya genelinde tüm gıda ürünlerinde olduğu gibi pirinç fiyatları da yükseliyor. Bu artış, yıllık pirinç alım faturası 22 milyar doları bulan ithalatçı ülkeleri endişelendiriyor.

Gıda emtia fiyatlarının çoğu son aylarda ivme kazanıyor. Pandemi kaynaklı ticari kısıtlamaların hafiflemesi ve gıda stoku yapma eğiliminin artırdığı talep, buna karşın birçok üründe ortaya çıkan arz sıkıntısı ve lojistik sorunlar tarımsal emtia fiyatlarında artışa neden oluyor. Dünya genelinde pirinç fiyatları 2020'de küresel ithalat talebi cansız olmasına rağmen 2019'un yüzde 8.6 üzerine çıktı. Fiyat artışları özellikle temmuz ayından sonra güçlendi. Chicago'da pirinç vadeli işlemleri, geçtiğimiz temmuz ayından bu yana ilk kez ocak ayı ortasında 13 dolar/cwt'nin üzerine çıktı.

Hindistan'da sevkiyat gecikiyor

İhracat talebindeki artış, nakliye konteynırlarının bulunmamasından kaynaklanan Hindistan ve Tayland gibi önemli tedarikçilerdeki lojistik sıkıntılarla fiyatlar desteklendi. Hem dünyanın en büyük pirinç ihracatçısı Hindistan'dan hem de dünyanın en büyük ikinci tedarikçisi olan Tayland'dan yapılan sevkiyatlarda gecikmeler yaşanıyor. Bu arada dünya genelinde Koronavirüs vakalarının artmaya devam etmesi nedeniyle tüketicilerin pirinç, soya fasulyesi, mısır gibi tarımsal ürünleri stoklama çabası sürüyor.

Dünyanın en büyük pirinç tüketicisi olan Çin, ilk kez aralık ayında Hindistan'dan pirinç ithal etmeye başladı. Dünyanın en büyük üçüncü ihracatçısı olan Vietnam da, fiyatların güçlü bir şekilde yükseldiği diğer üreticilerden gelen arzın sıkışması nedeniyle Hint pirinci satın aldı. Bu da pirinç piyasalarındaki endişeleri artırarak alımları tetikliyor.

Türkiye ithalat vergisini düşürmüştü

Pirinç fiyatlarındaki artış Türkiye gibi ithalatçı ülkelerde gıda maliyetlerinde artış endişesi doğuruyor. Ülkemizde kısa bir süre önce fiyat artışlarının önüne geçmek için ithalat vergisi oranları aşağı çekilmişti. Pirinç ithalatına uygulanacak gümrük vergisi yüzde 7,5 ile yüzde 34 arasında uygulanan bazı pirinç türlerinde yüzde 5, yüzde 36 olan bazı pirinç türlerinde yüzde 10 yüzde 45 olan bazı pirinç türlerinde yüzde 15 olarak uygulanacak. Söz konusu gümrük vergisi indirimleri 30 Nisan 2021 tarihine kadar geçerli olacak.

TÜİK verilerine göre Türkiye'de 2018/19 piyasa yılında pirinç yeterlilik derecesi yüzde 69.2, kişi başı pirinç tüketimi 9.4 kg ve ithalatın arz içerisindeki payı yüzde 41 olarak gerçekleşti. 2019/20 yılının ilk 9 aylık döneminde yaklaşık 130 bin ton çeltik, 81 bin ton öğütülmüş pirinç ithalatı gerçekleştirildi.

Yılda 22 milyar dolarlık ithal pirinç tüketiliyor

Dünyada ithal pirinç alımları 2019'da yaklaşık 22 milyar dolar olarak gerçekleşti. İthalatın parasal büyüklüğü olarak bakıldığında en büyük ithalatçı 1.6 milyar dolarla İran oldu. Suudi Arabistan 1.4 milyar dolar, Çin 1.3 milyar dolar, ABD 1.1 milyar dolar ve Filipinler 1 milyar dolar büyüklüğünde ithalat yaptı. Hacim olarak ise en büyük ithalatçılar yine 2019 yılı rakamlarına göre Filipinler, Çin, Suudi Arabistan, Senegal, Irak, Fildişi Sahilleri, İran, Nijerya, Güney Afrika, Birleşik Arap Emirlikleri olarak sıralanıyor. Bölgesel olarak bakıldığında Asya ülkeleri 10,3 milyar dolarla küresel toplamın toplam ithalat içinde yüzde 47,4 paya sahip. İthal pirinç tüketiminde ikinci sırada yüzde 20.6 ile Afrikalı ithalatçılar yer alırken, dünya pirinç ithalatının yüzde 15.6'sı Avrupa ülkelerine yapıldı.

Üretim de tüketim de artacak

Uluslararası Hububat Konseyi (IGC) son raporunda, 2019/20 sezonu sonunda 497 milyon ton gerçekleştiğini tahmin ettiği dünya pirinç üretiminin Temmuz 2020/Haziran 2021 döneminde 6 milyon ton artarak 503 milyon ton (öğütülmüş olarak) seviyesinde öngördü. IGC, 2019/20 sezonu sonunda 499 milyon ton miktarında gerçekleştiğini tahmin ettiği dünya pirinç tüketiminin ise 2020/21 döneminde, bir önceki sezona oranla 3 milyon ton yükselerek 502 milyon ton civarında gerçekleşeceği tahmininde bulundu. Konsey, 2019/20 sezonu sonunda 43 milyon ton olan küresel pirinç ticaretinin de 2 milyon ton artışla 45 milyon tonu bulacağını öngördü. Geçtiğimiz pazarlama yılında 174 milyon ton olarak tahmin edilen dünyadaki dönem sonu pirinç stoklarının ise 1 milyon ton artarak 175 milyon ton düzeyine geleceği sanılıyor.

2020, ekstrem sıcaklıkta artış, yağışlarda rekor düşüş yılı oldu

Kuraklıkla ilgili tehlike sirenlerinin çaldığı 2020 yılına ilişkin Meteoroloji Genel Müdürlüğü İklim ve Zirai Meteoroloji Dairesi Başkanlığı'nın hazırladığı raporlar, sıcaklıklardaki ciddi artışlar ve yağışlardaki ciddi düşüşleri göz önüne serdi

Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün 2020 yılı raporlarına göre, Türkiye'de 198 noktada sıcaklık ekstrem değere ulaştı.

Eylül, ekstrem sıcaklığın en çok yaşandığı ay oldu. Sonbahar ve son 3 aylık su-tarım yılı yağışları ise ülke genelinde normale göre ortalama yüzde 48 düşüş gösterdi.

En yüksek yağış 424 mm ile Rize'de, en düşük yağış 32 mm ile Çorum'da, en fazla azalma ise yüzde 76 ile Amasya'da gerçekleşti.

Küresel ısınma başta olmak üzere birçok nedenden kaynaklı olarak 2020 yılı Türkiye açısından yağışların en düşük, sıcaklıkların ise en yüksek yaşandığı yıl oldu.

Kuraklıkla ilgili tehlike sirenlerinin çaldığı 2020 yılına ilişkin Meteoroloji Genel Müdürlüğü İklim ve Zirai Meteoroloji Dairesi Başkanlığı'nın hazırladığı raporlar, sıcaklıklardaki ciddi artışlar ve yağışlardaki ciddi düşüşleri göz önüne serdi.

EYLÜL'DE 93 NOKTADA EKSTREM SICAKLIK

2020 yılında Türkiye'nin 198 merkezinde sıcaklığın uzun yıllardır kaydedilen sıcaklık ortalamasının üzerine çıkarak ekstrem değerlere ulaştığı belirlendi. 2020'de şubat, mayıs, haziran, ağustos, eylül, ekim ve kasım aylarında ekstrem sıcaklık rekorları yaşanan aylar oldu. Eylül ayı 93 merkezde ekstrem sıcaklık kaydıyla, ekstrem sıcaklığın en çok yaşandığı ay oldu.

EKSTREM SICAKLIK REKORU KIRAN BÖLGELER

En yüksek ekstrem sıcaklık yaşanan bölgeler ölçülen sıcaklık ve ortalamaya göre derece farkları şöyle sıralandı; Yumurtalık 45.6, fark 6 derece. Dalaman 43.2, fark 5.2 derece. Manavgat 42.1, fark 4.6 derece. Boyabat 43.1, fark 4.6 derece. Osmaniye 45.3, fark 4.1 derece. Milas 42.3, fark 4.1 derece. Kozan 42.3, fark 3.7 derece. İslahiye 44.1, fark 3.6 derece. Akhisar 42.6, fark 3.4 derece. Muğla 39.2, fark 3.4 derece.

2020-2021 SU/TARIM YILI YAĞIŞLARI AZALDI

2020-2021 Su-Tarım Yılı 3 Aylık Alansal Kümülatif Yağış Raporu'na göre, 1 Ekim-31 Aralık 2020 dönemini kapsayan 2021 su/tarım yılı yağışları uzun yıllar normali ve önceki yıl yağışlarının **altında** gerçekleştiği belirtildi.

Türkiye geneli üç aylık yağış 101.1 mm, normali 195.6 mm (1981-2010) ve 2020 su/tarım yılı aynı dönem yağışı ise 153.6 mm ölçüldü. Yağışlarda normaline göre yüzde 48, 2020 yılı su/tarım yılı yağışlarına göre ise yüzde 34 azalma oldu. Tüm bölgelerde normallerine göre yüzde 35'in üzerinde azalma gerçekleşti.

TÜM İLLERDE YAĞIŞ NORMALİN ALTINDA

2021 su/tarım yılında il yağışlarında tüm iller normallerinin altında yağış aldı. Kütahya, Bursa, Bilecik çevreleri, İç Anadolu'nun orta ve kuzey kesimleri, Orta Karadeniz, Doğu Anadolu'nun kuzeybatısı, Van Gölü'nün kuzey ve batısı, Artvin, Ağrı, Mardin, Diyarbakır, Osmaniye, Hatay çevreleri ile Konya'nın güney kesimlerinde normallerine göre yüzde 40'tan fazla azalma gösterdi. Amasya ve Tokat çevrelerinde azalma yer yer yüzde 80'lerin üzerine çıktı. En yüksek yağış 424 mm ile Rize'de, en düşük yağış 32 mm ile Çorum'da, en fazla azalma ise yüzde 76 ile Amasya'da gerçekleşti.

TÜM BÖLGELERDE YAĞIŞLAR AZALDI

Bölgelerde yağışlar normaline göre İç Anadolu'da yüzde 61, Karadeniz'de yüzde 51, Doğu Anadolu'da yüzde 49, Marmara ve Ege'de yüzde 46, Akdeniz'de yüzde 43, Güneydoğu Anadolu'da yüzde 37 azaldı. 2020 su/tarım yılı yağışlarına göre ise Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu'da yüzde 47, İç Anadolu'da yüzde 46, Ege ve Doğu Anadolu'da yüzde 25'er, Karadeniz'de yüzde 21, Marmara'da ise yüzde 8 azaldı.

SONBAHAR ORTALAMA YAĞIŞ 65.8 MM

2020 Sonbahar Mevsimi Yağış Değerlendirmesi raporuna göre ise yağışlar hem normal hem de 2019'un altında gerçekleşti. 2020 yılı sonbaharında yurdumuz ortalama 65.8 mm yağış alırken, normali 140.6 mm (1981-2010) ve geçen yıl sonbahar yağışı 74.3 mm oldu. Yağışlar normaline göre yüzde 53, 2019'a göre yüzde 11 azaldı. En fazla azalma yüzde 59'la İç Anadolu'da oldu. Ege ve Karadeniz'de son 40 yılın en düşük yağışlı sonbaharı yaşandı.

AMASYA VE TOKAT'TA YÜZDE 80'İN ÜSTÜNE ÇIKTI

Sonbahar yağışları Adıyaman, Şanlıurfa civarları, Giresun ve Trabzon sahil kesimi, Kocaeli, Sakarya ve İstanbul'un Karadeniz kıyıları hariç tüm yurttan azaldı. Özellikle Antalya'nın doğusu, Sivas'ın batısı ve Amasya, Tokat civarlarında azalma yüzde 80'lerin üzerine çıktı. 2020 yılı sonbahar mevsiminde 81 ilin tamamı normalin altında yağış aldı. En fazla azalma yüzde 84 ile Amasya, en az yağış 21 mm ile yine Amasya'da gerçekleşti.

ARALIK ALANSAL YAĞIŞ RAPORU

2020 Yılı Aralık Ayı Alansal Yağış Raporu'na göre de yağışlar ülke genelinde hem normalinin hem de 2019 yılı Aralık ayı yağışlarının altında gerçekleşti. Aralık ayında 44.7 mm yağış kaydedilirken, normali 76.8 mm (1981-2010) ve 2019 yılı Aralık ayı yağışı 95.3 mm oldu. Yağışlarda normaline göre yüzde 42, 2019 yılı Aralık ayına göre yüzde 53 azalma yaşandı.

ANTALYA VE İZMİR HARIÇ, TÜM İLLER NORMALİN ALTINDA

Aralık yağışları Afyonkarahisar, Uşak, Kütahya, Eskişehir, Bilecik, Bursa, Kastamonu ve Karabük çevreleri ile Erzurum'un kuzey kesimlerinde normallerine göre yüzde 80'in üzerinde azaldı. İzmir ve Antalya sahil kesiminde ise normaline göre yüzde 40'ın üzerinde artış kaydedildi. Aralık ayında il yağışlarında İzmir ve Antalya haricindeki tüm iller normalin altında yağış aldı. Afyonkarahisar 10.3 mm ile en az, Antalya ise 183.2 mm ile en fazla yağış kaydedilen il oldu. Normaline göre en fazla azalma yüzde 83 ile Afyonkarahisar'da meydana geldi. DHA

Küresel gıda enflasyonu açlık riskini büyütüyor: Dünyada rüzgar Türkiye’de fırtına

Gıda fiyatlarındaki artış son 3 yılın zirvesinde. Gıda egemenliği için küresel ölçekte yarışan şirketler ve ülkeler fiyat artışlarının temel sorumlusu. İthalatçı Türkiye’de ise TL’nin değer kaybetmesi sorunu derinleştiriyor. Erdoğan ise sorunu çözeceklerini söylerken çözümün ne olacağı hakkında bilgi vermedi.

Covid-19 pandemisi özellikle gıda egemenliğinin ne kadar önemli olduğunu tüm dünyaya hatırlattı. Salgın nedeniyle tüm dünyada iki önemli sorun baş göstermeye başladı. Bunların birincisi artan gıda fiyatları ikincisi ise istihdamın daralması ve gelir kayıplarının artması. Bir yandan gıda fiyatlarının artması diğer yandan azalan gelirler işçi sınıfını açlık tehlikesinin eşiğine getiriyor. Yükselen işsizlikle beraber sıfır gelirli insanlar artıyor.

Tüm dünyada gıda fiyatları yükseliyor. Küresel gıda fiyatları dolar cinsinden ölçüldüğü TL’nin de dolara karşı değer kaybettiği düşünülürse artık bir gıda ithalatçısı olan Türkiye’de artış daha sert hissediliyor. Buna karşılık AKP’li Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan dün yaptığı açıklamasında "Ama öyle ama böyle bu iş bitecek. Fiyatlar böyle yüksek devam etmeyecek. Bunun önüne geçilecek, vatandaş rahat edecek" dedi. Fakat tüm dünyada artan gıda fiyatlarına karşı Türkiye’nin ne tip önlem alacağı sorusuna Erdoğan’ın cevabı bilinmiyor.

Küresel gıda fiyatları salgın ile geçen 2020 yılında ortalama 97,9 puan ile son 3 yılın zirvesine çıktı. Ancak bu ürünler içinde özellikle yoksul kesimlerin tükettiği zorunlu gıda mallarındaki artış çok daha fazla. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nden (FAO) yapılan açıklamaya göre, Aralık 2020'de dünya gıda fiyatlarındaki yükselişte süt ürünleri ve bitkisel yağlar başı çekti.

2019'A GÖRE KÜRESEL FİYATLAR NE KADAR ARTTI?

- Tahıl: Yüzde 6,6
- Pirinç: Yüzde 8,6
- Mısır: Yüzde 7,6
- Buğday: Yüzde 5,6
- Bitkisel yağ: Yüzde 19,1

YAĞ FİYATLARI REKORA KOŞUYOR

Tahıl fiyat endeksi aralıkta yıllık dolar bazında yüzde 6,6 yükseldi. TL ise dolara karşı yüzde 30'a yakın değer kaybetti. Hal böyle olunca özellikle ithalatın yoğun olduğu kalemlerde TL cinsinden fiyat artışı yüzde 50'ye yakın seyrediyor. Peki küresel fiyatlar neden artıyor. Her üründe ayrı ayrı birçok neden sıralanabilse de örnekler sorunun temelinde pandeminin yattığını ortaya koyuyor. İşte örnekler;

SORUN: Yıllık bazda 2020'de pirinç ihracat fiyatları 2019'a göre yüzde 8,6, mısır ve buğday için ise sırasıyla yüzde 7,6 ve yüzde 5,6 yükseliş kaydetti.

NEDEN: Bu ürünlerin küresel ölçekteki üreticilerinin başında Rusya ve Kuzey Amerika geliyor. Bu ülkelerdeki mısır, buğday, pirinç mahsüllerinde büyüme beklentisi düşük. Ürünler stoklanabilir olduğu için fiyatları tıpkı borsadaki gibi beklentiler üzerinden belirleniyor. Beklentiler kötü gittiği için fiyatlar artıyor.

SORUN: Bitkisel yağ fiyat endeksi aralıkta yüzde 4,7 artarak Eylül 2012'den bu yana kaydedilen en yüksek seviyesine çıktı. Endeks, 2020'de bir önceki yıla göre ortalama yüzde 19,1 arttı.

NEDEN: Dünyada en çok tüketilen bitkisel yağ, palm yağı. Bu ürünün yüzde 90'ının üretildiği ülke ise Endonezya. Pandemiyle beraber Endonezya'nın palm yağı ihracatına ilave vergiler getirmesi ürünün fiyatını artırdı. Talep diğer yağlara kaydı. Arjantin'de soya üreticilerinin uzun soluklu grevleri de soya yağı fiyatlarını artırdı. Keza kanola yağında yaşanan benzer sorunlar talebi ayçiçek yağına kaydırды. Ayçiçek yağında da dünya fiyatları artış gösterdi.

GIDA ENFLASYONUNDA ŞAMPİYONUZ

Ülkede artan dışa bağımlılık ve yanlış tarım politikaları nedeniyle gıda fiyatları sert şekilde artıyor. TÜİK'in açıkladığı aralık ayı enflasyon verilerine göre gıda fiyatlarındaki artış yüzde 20,6 oldu. Ancak bu artışın altındaki en önemli neden TL'deki değer kayıpları. Gıda dolara karşı dahi değerli hale gelirken, doların TL karşısında değerlenmesi ülkeyi açlık riskiyle karşı karşıya getirmiş durumda.

EN YOKSULLARIN TOPARLANMASI 10 YILDAN FAZLA SÜRECEK

Londra merkezli uluslararası insani yardım örgütü Oxfam'ın yayımladığı eşitsizlik raporuna göre pandemi dünya çapındaki ekonomik eşitsizliği büyüttü. Raporda, "Gezegen üzerindeki en zengin 1000 kişi Covid-19 nedeniyle yaşadıkları kayıpları sadece 9 ay içerisinde telafi edebilirken, dünyanın en yoksullarının ekonomik olarak toparlanması on yıldan fazla sürebilir" denildi. Ekonomik eşitsizliğin tüm ülkelerde eş zamanlı olarak şiddetlendiği belirtilen raporda bunun yüz yıl sonra ilk kez gerçekleştiğine dikkat çekildi.

Oxfam raporuna göre dünyadaki milyarderlerin toplam serveti Mart 2020 ile Aralık 2020 arasında 3 trilyon 900 milyar dolarlık artışla 11 trilyon 950 milyar dolara yükseldi.

Rapora göre dünya 90 yıldır gördüğü en büyük istihdam krizini yaşıyor. 100 milyonlarca insanın gelirini ya da işini kaybettiği belirtiliyor. Bu durumdan etkilenen kesimlerin başında da kadınlar geliyor. Pandeminin olumsuz etkilediği önde gelen ekonomik branşlar arasında otelcilik ve lokantacılık ile büro yönetimi var. Kadınların yüzde 49'u ve erkeklerin yüzde 40'ı bu branşlarda istihdam ediliyor.

Öte yandan sağlık ve sosyal hizmet alanlarında istihdamın yüzde 70'ini oluşturan kadınlar Covid-19 hastalığına yakalanma riskiyle daha fazla karşı karşıya. İngiltere'de yapılan araştırmalara göre Covid-19 hastalığından ölüm oranlarının düşük gelirli bölgelerde varlıklı kesimlerin yaşadığı bölgelerin iki katı olduğu belirtiliyor. Fransa, İspanya ve Hindistan'da yapılan çalışmalardan da benzer sonuçlar elde edildi.

GİDEREK KAOTİK BİR HAL ALACAK

Gıda fiyatlarında hem Türkiye'de hem dünyada yaşanan artışa ilişkin Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şube Başkanı Murat Kapıkıran BirGün'e değerlendirme yaptı. Kapıkıran şunları söyledi;

"Son bir yılda, dünyada kuraklık, iklim krizi ve pandemi süreci ile birlikte tarım ürünleri fiyatlarında ve arzında sorunlar görülmeye başladı. Tarım ürünleri üretim

miktarlarında artış devam ederken kuraklık ve pandemi, stokçuluğun ve tarım ürünleri ticaretinde finansal spekülasyonların artmasına gerekçe olarak kullanıldı.

Ülkemizde yaşanan fiyat artışları dünyadaki artış gerekçelerine ek olarak bir çok farklı nedene bağlı. Plansız üretim, çiftçilerin pazarda örgütsüz oluşu, kur artışı nedeniyle, girdi maliyetlerinin, lojistik giderlerinin artışı, üretime dayalı olmayıp ithalat ile arzı ve fiyatları kontrol etmeye çalışan yaklaşımın hakim olması vs. Tarım sektörü üzerinde korumacı politikalar uygulanmayıp piyasanın kontrolsüz etkileri ile çiftçiler yüz yüze bırakılıyor. Yıllardır uygulanan ithalat ile piyasa regülasyonları uygulaması çiftçilerin zarar etmesine ve üretimden vazgeçmesine neden olmaya devam ediyor. Bu tercih küresel pandemi izolasyonları karşısında iç yeterlilik sorunları yaşanmasına ve ithalat fiyatlarında pazarlık şansının azalmasına neden oluyor.

Uluslararası fiyat artışlarına ek olarak Türk Lirası karşısında da değer kazanan döviz, hem üreticinin girdi maliyetlerinin hem de tüketici fiyatlarının böylece de tarım ürünlerinin gıda enflasyonu etkisinin giderek artmasına neden olmaya devam edecektir. Tarım ürünleri fiyatlarını oluşumu sosyal sorumluluk duymayan neredeyse piyasadaki en büyük alıcı konumunda olan AVM'ler tarafından belirlenir duruma geldi. Bu şartlar altında tarım ve tarım ürünleri piyasaları giderek kaotik bir hal alacaktır."

IMF/Georgieva: İklim değişikliği ekonomik istikrar için temel risk

IMF Başkanı Kristalina Georgieva, "İklim değişikliğini ekonomik istikrar için temel risk olarak görüyoruz" dedi

Uluslararası Para Fonu (IMF) Başkanı Kristalina Georgieva, iklim değişikliğinin ekonomik ve finansal istikrar için temel bir risk oluşturduğunu belirterek, buna karşı atılacak adımları özellikle yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınından sonra büyümeyi canlandırmak ve yeni istihdam yaratmak için bir fırsat olarak gördüklerini ifade etti.

Georgieva, İklim Uyum Zirvesi'nde yaptığı konuşmada, IMF'nin iklim değişikliği konusu çalışmalarının merkezine alacağını anlattı.

Karbon fiyatlarının istikrarlı bir şekilde yükselmesi ve "yeşil" altyapı yatırımlarının artması halinde 15 yıl içinde küresel ekonominin yaklaşık yüzde 0,7 büyüyebileceğine işaret eden Georgieva, milyonlarca insan için istihdam yaratılabileceğini dile getirdi.

Georgieva, "İklim değişikliğini ekonomik ve finansal istikrar için temel bir risk olarak görüyoruz. İklim değişikliğine yönelik eylemleri, özellikle salgından sonra büyümeyi canlandırmak ve yeni yeşil istihdam yaratmak için bir fırsat olarak görüyoruz." dedi.

IMF'nin düşük karbonlu ve iklim değişikliğine dirençli ekonomiye geçişi hızlandırmak için dört alanda harekete geçtiğini aktaran Georgieva, fonun iklim göstergelerini makroekonomik verilerde yaygınlaştırmak amacıyla bu yıl İklim Değişikliği Gösterge Tablosu yayımlamaya başlayacağını ve İklim risklerinin ekonomik etkilerini takip eden göstergeler olacağını ifade etti.

Georgieva, "İklim değişikliğine direnç, kritik bir önceliktir. Bu nedenle, bunu bu yıl ve gelecek yıllarda yapılacak işlerin merkezine yerleştiriyoruz." diye konuştu.

GÜBRETAŞ, gübre satışında ilk kez 2 milyon ton eşiğini aştı

Tarım sektöründeki üreticilerin hem bitki besleme ürünü hem de bilgi desteği ihtiyaçlarını karşılamaya devam ettiklerini söyleyen GÜBRETAŞ Genel Müdürü İbrahim Yumaklı, "Bu sayede 2020 yılında kimyevi gübre satış miktarımızı bir önceki yıla oranla yüzde 21 artırarak ilk kez 2 milyon ton eşiğini aştık." dedi.

Tarımsal faaliyetlerin yoğunlaştığı ilkbahar ve sonbahar dönemlerinde hem üretim hem de satışlarını artıran GÜBRETAŞ, 2020 yılını gübre satışında şirket tarihinin yeni rekorlarıyla tamamladı. Şirketten yapılan açıklamaya göre, 2020 yılı boyunca Türkiye faaliyetlerinde toplam 687 bin ton katı, sıvı ve toz gübre üretimi gerçekleştiren GÜBRETAŞ, tüm ürün gruplarında 2 milyon ton üzerindeki satışıyla pazar payını artırırken, ülkedeki gübre tüketiminin üçte birini tek başına karşıladı.

"İhracatta şirket tarihi rekorunu kırdık"

Açıklamada görüşlerine yer verilen GÜBRETAŞ Genel Müdürü İbrahim Yumaklı, 2020'nin, özellikle COVID-19 nedeniyle tüm dünya açısından farklı ve zorlu bir yıl olduğunu belirterek, "Birçok alanda yeni normallerin oluştuğu bu dönemde insan sağlığının korunması kadar, gıda güvenliğinin sağlanması ve beslenme ihtiyacının kesintisiz şekilde karşılanmaya devam edilmesi daha da önem kazandı. Bu süreç, tarımsal üretimdeki sürdürülebilirliğin ülkemiz ve insanlık için ne kadar kritik olduğunu bir kez daha gösterdi. Biz de GÜBRETAŞ olarak ana hissedarımız Tarım Kredi Kooperatifleri'yle oluşturduğumuz güçlü iş birliği sayesinde bu zorlu dönemde

üstlendiğimiz sorumluluğu başarıyla yerine getirdik ve yeni yılda da bunu sürdürüyoruz." dedi.

Üreticilere sundukları bilinçli tarımı yaygınlaştırma ve tarımsal danışmanlık hizmetlerini de salgın döneminde aralıksız sürdürdüklerini söyleyen Yumaklı, şunları kaydetti: "Tarım sektöründeki üreticilerin hem bitki besleme ürünü hem de bilgi desteği ihtiyaçlarını artan tempoyla karşılamaya devam ettik. Bu sayede 2020 yılında kimyevi gübre satış miktarımızı bir önceki yıla oranla yüzde 21 artırarak ilk kez 2 milyon ton eşiğini aştık. Yurt içi satışların yanı sıra geçen yıla oranla yüzde 40'ın üzerinde bir artışla ihracatta da şirket tarihi rekorunu kırarak mili ekonomiye daha fazla döviz katkısı sağlamayı başardık. Diğer yandan tarımsal danışmanlık kanallarımıza üreticilerden gelen bilgi talepleri ise 3 kat artış gösterdi. Model alan çalışmalarımızı da bu dönem başarıyla sürdürdük."

"Operasyonel faaliyetlerimiz 7/24 esasıyla sürdürüyor"

Türkiye'de yıllık ortalama 6 milyon ton kimyevi gübre tüketildiğini bildiren İbrahim Yumaklı, "Küresel salgın döneminde tarım sektörü, üretimini aralıksız ve artan tempoyla sürdürerek 2020 yılını verimli şekilde geçirdi. Sektör olarak yeni yıla da umutla başladık. Fakat tarım sektörü için en önemli faktörlerden olan iklim konusunda zorlu bir süreçten geçiyoruz. Son yılların en kurak dönemlerinden birini yaşama ihtimali, tarımsal üretim için önemli bir risk. Bu nedenle son birkaç haftadaki yağışların devam etmesini ve yeni yılın çiftçilerimiz için bereketli bir yıl olmasını temenni ediyoruz." ifadelerini kullandı.

Tarımsal üretimdeki 2021 ilkbahar sezonu için ihtiyaç duyulacak gübre tedarik hazırlıklarını aylar öncesinden yaptıklarını bildiren Yumaklı, "Geçtiğimiz yılların dönemsel gübre tüketim verileri ve Tarım Kredi Kooperatifleri'nin ilk 6 aylık siparişlerine göre oluşturulan satış bütçemiz için gerekli ürünlerin yüzde 80'ini tedarik ettik. Geriye kalan bölüm ise pazardaki gelişmeler, tüketimdeki gerçekleştirmeler ve müşterilerimizin talepleri doğrultusunda pazar payımız çerçevesinde uygun zamanda tedarik ediliyor." dedi.

Bu dönemde çiftçinin ihtiyaç duyduğu gübrelerin temini için kooperatif ve bayilerden gelen siparişlerin takvimine uygun şekilde sevkiyatların yoğun şekilde sürdüğünü

aktaran Yumaklı, şunları kaydetti: "Müşterilerimizin ocak ayı taleplerinin yüzde 90'dan fazlası 24 ocak itibarıyla teslim edildi. Ayrıca, coğrafi şartlardan ve kamyon hareketlerinden dolayı teslimatta öncelik tanıdığımız müşterilerimizin şubat ayı siparişlerinin de yüzde 20'ye yakını sevk edildi. Operasyonel faaliyetlerimiz 7 gün 24 saat esasıyla kesintisiz sürdürülüyor. Çiftçiler, Türkiye genelindeki Tarım Kredi Kooperatifleri ve diğer bayilerimizden ürünlerimizi temin edip kullanmaya devam ediyor."

"Tarımsal üretimde devamlılığa büyük önem veriyoruz"

Türkiye'de gerekli yeraltı kaynağı bulunmadığı için kimyevi gübre sektörünün hammadde yönüyle ithalata dayalı olduğunu belirten İbrahim Yumaklı, kimyevi gübre sektörünün global bir sektör olduğunu ve Türkiye'nin bu pazarda sadece yüzde 1,5 civarında paya sahip bulunduğunu bildirdi.

İthal edilen gübre hammaddelerini dövizle satın alıp çiftçiye TL olarak ulaştırmanın sektörün finansal zorluklarından biri olduğunu vurgulayan Yumaklı, kimyevi gübre fiyatlarına, uluslararası piyasalardaki emtia ve hammadde fiyatlarının yanı sıra döviz kurlarındaki hareketlerin de doğrudan etki ettiğini kaydetti.

GÜBRETAS olarak bu iki unsurun maliyetler üzerindeki etkisini minimize edecek operasyonel tedbirleri alarak üreticilere en kaliteli gübreyi en uygun fiyata tedarik etme politikasını sürdürdüklerini aktaran Yumaklı, şunları söyledi: "Buna bağlı olarak bazen dövizde artış yaşansa bile global ham madde fiyatlarında düşüşler olduğunda ülkemizdeki fiyatlar stabil kalabiliyor. Geçmiş yıllarda da bunun örnekleri yaşandı. Fakat son aylarda döviz kurundaki durağan seyre rağmen uluslararası gübre ham madde fiyatlarında geçen yılın aynı dönemine oranla yüzde 40'ları aşan artışlardan sektörümüz de etkileniyor. Kısacası, gübre fiyatlarını sadece döviz kurlarıyla açıklamak yeterli olmaz. Bir yıllık dönemde döviz kurundaki değişimle birlikte salgın faktörünü, global hammadde fiyatları ile ülkemizde kredi faizlerindeki artışı da dikkate almak gerekir. Tüm finansal ve operasyonel zorluklara rağmen şirket olarak çiftçilerimizin işini kolaylaştırmaya çalışıyor ve tarımsal üretimdeki devamlılığa büyük önem veriyoruz. Bu amaçla çiftçilerin ihtiyaç duyduğu gübreleri en kaliteli ve en uygun fiyatla sunuyoruz. Sektördeki son bir yıllık fiyatlar karşılaştırıldığında Tarım Kredi Kooperatifleri ile GÜBRETAS'ın çiftçinin yanında duruşu görülecektir. Son yaptırdığımız saha araştırmasında da GÜBRETAS markasının yüzde 90'ın üstünde bir kalite algısına sahip olması, çiftçilerin ürünlerimize teveccühünü artırıyor. Bu nedenle 2020'de çok yoğun bir taleple karşılaştık ve salgının getirdiği zorluklara rağmen 69 yıllık şirket tarihinin satış sevkiyat rekorunu kırarak 2 milyon tondan fazla gübreyi tek başımıza karşıladık. Bu çizgiyi koruyarak tarımsal üretime katma değer sağlamaya devam edeceğiz."

İhalelerde aşırı düşük teklifi açıklayamayanın teklifi reddedilecek

Kamu İhale Kurumu, kamu ihaleleriyle ilgili 4 yönetmelik ve 2 tebliğde değişiklik yaptı. Kamu İhale Kurumu, mal, hizmet, yapım işleri ve elektronik ihale yönetmeliklerinde değişiklik yaparak aşırı düşük sorgulamasının yapılacağı ihalelerde, aşırı düşük teklifi açıklayamayan isteklilerin tekliflerinin reddedileceğini hükme bağladı.

Kamu ihaleleriyle ilgili 4 yönetmelikte yapılan değişikliğe göre, aşırı teklif sorgulamasının yapılacağı ihalelerde, teklifi fiyat sınırının altında olan isteklilerden aşırı düşük teklif açıklaması istenecek. Aşırı düşük teklif açıklaması sunmayan veya açıklamaları yeterli görülmeyen isteklilerin teklifleri reddedilecek. Bu değişiklikler ise gerekli altyapının tamamlandığının tespitinden itibaren 15 gün sonra uygulanmaya başlayacak.

Öte yandan Elektronik İhale Yönetmeliğinde yapılan başka bir değişiklikle, ihaleyi kazananların sözleşme imzalanmadan önce verecekleri kesin teminat mektuplarını, elektronik ortamda düzenleyebilecekleri hükme bağlandı.

Yönetmeliğin ekinde yer alan yeterlilik belgesi tablosundaki elektronik teminat mektubu alınmasına ilişkin zorunlulukları içeren değişiklikler de gerekli altyapı tamamlandığının tespitinden itibaren 15 gün sonra uygulanmaya başlayacak.

Puanı yüksek olan, teklifi de yüksek olsa bile ihaleyi kazanabilecek

22 Ağustos 2009 tarihli Kamu İhale Genel Tebliğinin 16.3.2 numaralı maddesine danışmanlık hizmet alım ihaleleriyle ilgili bir hüküm eklendi. Buna göre ihaleler toplam puanı en yüksek olan istekli ile görüşülerek sonuçlandırılacak. Puanı yüksek olan isteklinin teklifinin, yaklaşık maliyetin üzerinde olması halinde bütçe ödenekleri göz önünde bulundurularak ihale bunun üzerine bırakılabilecek veya iptal edilecek.

Öte yandan Kamu İhale Tebliği'nde yapılan değişiklikle de bazı muafiyet ve istisnaları içeren eşik değerler, yüzde 25.06 oranında artırıldı.

Mücbir sebep kapsamına kimler girecek?

Küresel salgının ekonomi üzerindeki etkilerini gidermek üzere ilan edilen daraltılmış mücbir sebep tebliğinde sektörlerin açıkça belirtilmemesi kargaşa yarattı. Maliye Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı kapsama girecek işletmeleri belirlemek üzere bir çalışma başlattı. 50 Nace kodunun yeni kapsama girmesi bekleniyor.

COVID-19 pandemisinin ekonomi üzerinde yarattığı etkileri gidermek üzere ticari faaliyette bulunan işletmelere yönelik getirilen daraltılmış mücbir sebep ilan edildi. Ancak tebliğde mücbir sebepten yararlanacak sektörlerin açıkça belirtilmemesi kargaşa yarattı.

Kapsama girip girmediğini merak eden işletme sahiplerinin tepkileri üzerine Maliye Bakanlığı harekete geçti. İçişleri Bakanlığı ile iletişime geçerek mücbir sebep kapsamına girecek sektörleri belirlemek üzere bir çalışma başlattı.

Maliye ve İçişleri Bakanlığı'nın Nace kodlarını belirleyecekleri çalışmanın bugün tamamlanarak açıklanması bekleniyor.

DÜNYA'nın edindiği bilgiye göre, yeni ilan edilen mücbir sebep kapsamına yaklaşık 50 Nace kodunun girmesi bekleniyor.

Kapsama girmesi beklenen bazı faaliyet alanları şu şekilde;

- Döner, lahmacun, pide faaliyetleri,
- Ciğer, kokoreç ve kebab faaliyetleri,
- Diğer lokanta ve restaurant faaliyetleri,
- Pizzacılar,
- Fast –food faaliyetleri,
- Gece kulübü, pavyon, bar, meyhane faaliyetleri,
- Sinema salonları,
- Cafe ve internet cafeler,
- Yüzme kulüpleri, kaplıca, hamam, sauna vb.

Resmi Gazete’de bugün yayınlandı

Maliye, İşleri Bakanlığına alınan tedbirler kapsamında geçici süreliğine faaliyetlerine tamamen ara verilmesine/faaliyetlerinin tamamen durdurulmasına karar verilen işyerlerinin bulunduğu sektörlerde faaliyette bulunan mükelleflerin 1 Aralık 2020 tarihi (bu tarih dâhil) ile alınan karar kapsamında faaliyetlerine tekrar başlamaları uygun görülen tarih aralığında mücbir sebep halinde olduğunu ilan etti. Mücbir sebep ilanına ilişkin Tebliğ bugünkü Resmi Gazete’de yayınlandı.

İşletmeler sonucu İVD’den öğrenecek

Maliye’nin kapsama girecek NACE kodlarını interaktif vergi dairesine yükleyerek, mükelleflerin mücbir sebep kapsamına girip girmediklerini kendilerinin öğrenmesine imkan sağlayacağı ifade ediliyor.

Daha önceki mücbir sebepte Maliye aynı uygulamayı yaparak, sistemin sıkıntısız işlemlerini sağlamıştı.

Yöneticilerine ballı para

Kredi borcunu ödeyemeyen çiftçinin tarlasını, traktörünü hacz eden Ziraat Bankası, üst düzey personele yüksek maaşlar veriyor. Sayıştay, Ziraat Bankası'ndaki saltanatı ortaya çıkardı. Maaşı 19.750 lira olan yönetim kurulu üyeleri 4 ikramiye alıyor. Üstelik kredi kartı harcamalarını da banka ödüyor.

Sayıştay, AKP'li 3 eski milletvekilinin de üyesi olduğu Ziraat Bankası Yönetim ve Denetim Kurulu'ndaki gelir saltanatını ortaya çıkardı. 9 üyeli yönetim ve denetim kurulu üyelerinin maaşlarının en yüksek oranda hesaplanması durumunda bile yıllık giderin 2.3 milyon lira olması gerekirken, gider 5.4 milyon lira olarak gerçekleşti.

Sayıştay, "Yönetime neden bu kadar fazla para verdiniz" diye belge istedi. Banka ise belge sunmak yerine maaşların yanı sıra, yönetime 3 ayda bir ikramiye verdiklerini, faturası banka tarafından ödenmek üzere her birine de kredi kartıyla harcama yetkisi verildiğini açıkladı. Üst düzey personele verilen kredi kartının ise "temsil gideri" harcamaları için kullanıldığı vurgulandı. Ancak raporda kredi kartı limitin sınırlı mı sınırsız mı olduğuna dair açıklama yapılmadı.

TEMSİL HARCAMASI DA VAR

Adının açıklanmasını istemeyen bir yönetim kurulu üyesi SÖZCÜ'ye, "Sayıştay, net maaş üzerinden hesaplamış, brütü hesaplasaydı bu sonuca varmazdı" dedi. Eski vekiller Faruk Çelik ve Veysi Kaynak'ın aynı zamanda emekli milletvekili aylığı aldıkları da bildirildi. Ziraat Bankası'ndaki maaş, ikramiye ve kredi kartı harcama yetkisi gibi olanaklar genel kurul kararıyla alınıyor. Sayıştay ayrıca bankadan yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile personel harcamalarına ilişkin belgeleri istediklerini ancak belgelerin verilmediğini de açıkladı. Raporda şu ifadeler yer verildi: "Bankada 2019 yılında 9 yönetim kurulu üyesi ve iki denetim kurulu üyesi görev almıştır. Bu üyelerin tamamının uhdesinde kamu görevi olmadığı kabul edildiğinde, 2019 yılı yönetim ve denetim kurulu üyeleri için toplam 2.346.600 TL gider yapılması gerekmektedir. Ancak, banka mizanında yer alan, 'Yönetim Kurulu Aylık ve Ücretleri' hesabının yıl sonu tutarı 5.451.396 TL olarak gerçekleşmiştir."

AYRINTILAR PAYLAŞILMADI

Banka yöneticileri ile yapılan görüşmelerde yönetim ve denetim kurulu üyelerinin genel kurul tarafından belirlenen aylık net ücretlerinin yanında, üç ayda bir ikramiye aldıklarının belirtildiği raporda "Kendilerine ayrıca giderleri banka tarafından karşılanmak üzere kredi kartı tahsis edildiği öğrenilmiştir. Hesabın ayrıntısı, denetim ekibi tarafından çeşitli iletişim yöntemleriyle defalarca talep edilmiş olmasına rağmen, Sayıştay denetim ekibi ile paylaşılmamıştır" denildi.

T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin 27.05.2019 tarihinde yapılan 2018 yılı olağan genel kurul toplantısında 01.01.2019 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, yönetim kurulu üyelerinin yıllık net ücretleri, uhdesinde kamu görevi bulunmayanlar için 19.750 TL, uhdesinde kamu görevi bulunanlar için ise 11.000 TL olarak belirlenmiştir. Denetim kurulu üyelerinin ücretleri de aylık net olarak 8.900 TL olarak tespit edilmiştir.

Banka'da 2019 yılında dokuz yönetim kurulu üyesi ve iki denetim kurulu üyesi görev almıştır. Bu üyelerin tamamının uhdesinde kamu görevi olmadığı kabul edildiğinde, 2019 yılı yönetim ve denetim kurulu üyeleri için toplam 2.346.600 TL gider yapılması gerekmektedir. Ancak, Banka mizanında yer alan, 810000 Hesap Kodlu Yönetim Kurulu Aylık ve Ücretleri hesabının yıl sonu tutarı 5.451.396,65 TL olarak gerçekleşmiştir.

Banka yöneticileri ile yapılan görüşmelerde; yönetim ve denetim kurulu üyelerinin genel kurul tarafından belirlenen aylık net ücretlerinin yanında, üç ayda bir ikramiye aldıkları, kendilerine ayrıca giderleri banka tarafından karşılanmak üzere kredi kartı tahsis edildiği

İŞTE O RAPOR

Sayıştay'ın raporunda Ziraat Bankası üst yöneticilerinin maaşlarına ilişkin bölüm böyleydi. Raporda yönetim kurulu üyelerinin 19.750 lira maaş aldığı belirtiliyor.

Bordrolar denetçilere verilmedi

Sayıştay'ın Ziraat Bankası'na ilişkin hazırladığı raporda ilginç detaylara da yer veriliyor. Raporda denetçilerin talep etmesine karşın üst düzey yöneticilerin bordroların verilmediği de vurgulandı. Raporda “Personel harcamaları denetimine ilişkin olarak; yönetim kurulu kararıyla belirlenen, 2019 yılı banka üst düzey personel (başkanlar, kurumsal şube müdürleri, bölge yöneticileri, grup başkanları, genel müdür yardımcıları, genel müdür) ücretleri ve bu personelin 2019 yılı tüm aylarına ait ücret bordroları, banka yöneticilerinden istenmesine rağmen Sayıştay denetim ekibine verilmemiştir” ifadesine de yer verildi.

IMF, Türkiye'nin bu yıl yüzde 6 büyümesini bekliyor

IMF, Türkiye ekonomisinin bu yıl yüzde 6 oranında büyümesinin öngörüldüğünü açıkladı.

Uluslararası Para Fonu (IMF), Türkiye ekonomisinin 2021'de pozitif büyümeye devam etmesinin beklendiğini belirterek, ülke ekonomisinin bu yıl yüzde 6 oranında büyümesinin öngörüldüğünü bildirdi.

IMF'den yapılan açıklamada, Türkiye ekonomisine ilişkin 4. Madde konsültasyonu kapsamındaki denetimin öncü bulguları paylaşıldı.

Açıklamada, COVID-19 salgınının diğer tüm ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de sağlık ve ekonomiyi etkilediği aktarıldı.

Parasal ve kredi genişlemesine odaklanan politika müdahalesinin ekonomik büyümeye güçlü bir ivme kattığına işaret edilen açıklamada, ancak aynı zamanda önceden var olan kırılganlıkları artırarak ekonomiyi iç ve dış risklere karşı daha duyarlı hale getirdiği ifade edildi. Açıklamada, şunlar kaydedildi:

"Hızlı para ve kredi büyümesinden uzaklaşan son politika dönüşü memnuniyetle karşılanıyor. Bu dönüşüm devam ederse ve geçici salgın odaklı ilave destek, orta vadeli mali konsolidasyon için güvenilir bir planın yanı sıra finans sektörü ve yapısal reformlarla birleştirilirse, tamponlar daha hızlı şekilde yeniden oluşturulabilir. Yapısal reformlar, salgının uzun vadeli olumsuz etkilerinin oluşturduğu riskleri hafifletmeye odaklanmalı ve en savunmasızları desteklemek, işgücü piyasası esnekliğini teşvik

etmek ve kurumsal borçların azaltmasını kolaylaştırmak için hedeflenen önlemleri içermelidir."

"Politika müdahalesi ekonomide keskin bir toparlanma sağladı"

Açıklamada, Türkiye'nin 2020'ye önceden var olan kırılganlıklarla girdiği anımsatılarak, salgına karşı uygulanan ilk politika müdahalesinin ülke ekonomisinde keskin bir toparlanmaya yol açtığı vurgulandı.

IMF'nin açıklamasında, 2020'nin sonlarından itibaren para politikasının sıkılaştırılmasının, geçici düzenleyici tedbirlerin gevşetilmesinin ve devlete ait banka kredilerindeki belirgin yavaşlamanın Türk lirası üzerindeki baskıyı sınırlamaya ve güveni yeniden inşa etmeye yardımcı olduğu aktarıldı.

Türkiye ekonomisine ilişkin görünümün de değerlendirildiği açıklamada, "Ekonominin 2021'de pozitif büyümeye devam etmesi bekleniyor." ifadesi kullanıldı. Açıklamada, Türkiye ekonomisinin 2021'de yaklaşık yüzde 6 büyümesinin beklendiği kaydedildi.

Zaman içinde sürdürülen politikaların yeniden dengelenmesinin daha dayanıklı orta vadeli büyümenin temelini oluşturacağına işaret edilen açıklamada, mali yapısal reformların konsolidasyonu destekleyeceği ve mali riskleri azaltacağı ifade edildi.

“100 yılın en kötü ekonomik krizi yaşıyor”

BM Genel Sekreteri Antonio Guterres, COVID-19 salgını nedeniyle küresel ekonomide 100 yılın en kötü krizin yaşandığını ancak bunun fırsata çevrilmesinin de mümkün olduğunu belirtti.

Dünya Ekonomik Forumu'nun (WEF) Davos Ajanda haftasında video konferans yoluyla açıklama yapan BM Genel Sekreteri Antonio Guterres, "Pandemide 2 milyondan fazla insan hayatını kaybetti. Aynı zamanda 100 yılın en kötü ekonomik krizini yaşadık" dedi.

Guterres, "Bununla birlikte kriz kırılganlıklarımızı dayanıklılık haline getirmek için de fırsat sunuyor. Bu konuda hükümetler, uluslararası organizasyonlar, özel sektör ve sivil toplum birlikte çalışmalı" yorumu yaptı.

Türkiye'de üretilecek: VisCoran, Sputnik V anlaşmasının ayrıntılarını açıkladı

VisCoran İlaç Sanayii AŞ Yönetim Kurulu Başkanı Öztürk Oran, "Teknoloji transferi ve Sağlık Bakanlığındaki prosedürler bittikten sonra aşıya kullanım izni alınacak. Ardından Türkiye'de pilot üretim yapılacak ve seri üretime geçilecek." dedi.

Rus Gamaleya Ulusal Epidemiyoloji ve Mikrobiyoloji Enstitüsünün geliştirdiği "Sputnik V" adlı yeni tip koronavirüs (COVID-19) aşısının Türkiye'de üretimini birlikte yapacağı Türk ortağı VisCoran İlaç Sanayii'nin Yönetim Kurulu Başkanı Öztürk Oran, soruları yanıtladı.

Oran, 20 yılı aşkın süredir sağlık sektöründe ilaç üretimi yaptıklarını, dünyada ve Türkiye'de yeni çıkan ilaç, aşı, test ve kitlerle de ilgilendiklerini söyledi.

Dünyada salgın ortaya çıkınca neler yapılabileceği konusunda çalışmaya başladıklarını ifade eden Oran, o dönemde henüz Türkiye'de yerli ve milli aşı üretiminin gündemde olmadığını belirtti.

Salgın döneminde ilk defa Rusya'da COVID-19 aşısına ilişkin açıklamaların yapıldığını hatırlatan Oran, "Rusya, bu aşıyı diğer ülkelerde de üretmek istediği açıkladı. Rus aşısını üreten Gamaleya Enstitüsünün, Rusya Doğrudan Yatırım Fonu (RDIF) bağlantısı var, bu fonun şemsiyesi altında. Biz RDIF üzerinden görüşmelere

başladık. Görüşmeler belli bir seviyeye gelince 16 Ağustos'ta Türkiye'de anlaşma imzaladık. Anlaşmayı yaparken üretimin Türkiye'de yapılmasını önerdik ve bu talebimiz kabul edildi. Teknoloji transferi Rusya'dan gelecek, üretim Türkiye'de olacak. Bir nevi yerli bir ürün olacak." diye konuştu.

Oran, aşıyla ilgili Rusya'dan kendilerine ulaşan bilgi ve belgeleri, gerekli incelemelerin ve prosedürlerin yerine getirilmesi amacıyla Sağlık Bakanlığına ulaştırdıklarını bildirdi.

Rus tarafının "aşı konusunda Türk firmayla anlaştık" açıklamasının ardından kamuoyunda bir merak olduğunu belirten Oran, "Biz ruhsat alana kadar anlaşmayı açıklamayı düşünmüyorduk. Şu aşamada üretim yerleriyle ilgili teknoloji transferinin peşindeyiz. Eş anlı olarak Sağlık Bakanlığındaki prosedürler de yürüyor. Teknoloji transferi ve Sağlık Bakanlığındaki prosedürler bittikten sonra aşıya kullanım izni alınacak. Ardından Türkiye'de pilot üretim yapılacak ve seri üretime geçilecek." ifadelerini kullandı.

"Öncelik ülkemizin ihtiyacı"

Öztürk Oran, Türkiye'de aşı üretimi yapabilecek altyapıya sahip 4-5 firma bulunduğunu söyledi. Kendilerinin de aşı üretimi için bu şirketlerle görüşmeler yaptığını ifade eden Oran, "Rus Sputnik V aşısının Türkiye'deki üretim partneriyiz. Türkiye'deki üretim yerine de birlikte karar vereceğiz. Aşı üretiminin ülkemize önemli katkıları olacak. Öncelikle ülkemizin ihtiyacını karşılayacağız. Sonra ihracat düşünülecekse buna birlikte karar vereceğiz." dedi.

Rus aşısının, 20 yıllık araştırma geçmişi olduğunu ve Ebola hastalığı için yapılan bir çalışmanın sonucu olarak bulunduğunu aktaran Oran, bu aşının Türkiye'de üretilmesi durumunda Rusya'dan ülkeye bir know-how transferi gerçekleştirilmiş olacağını söyledi.

Oran, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Türkiye ihracat üssü olabilir. Türkiye'nin ihtiyaç fazlasını başka ülkelere ihraç etmek de mümkün olabilir. İleriki tarihlerde buradaki tesisler talebi karşılayamazsa tesis yatırımı da söz konusu olabilir. Şu aşamada acil kullanım izni alınacak. Zaman sıkıntısı nedeniyle seri üretim için hazır tesisler araştırıldı. Vakit olsaydı burada yeni bir tesis yapılacaktı ve üretim orada gerçekleştirilecekti. Salgın nedeniyle şu aşamada hazır tesisleri tercih ettik."

"Pek çok ülke Rus aşısını tescil ettirdi"

VisCoran İlaç Sanayii Yönetim Kurulu Başkanı Oran, dünyada halihazırda birkaç ülkenin aşısının kullanıldığını ve çeşitli ülkelerde de aşı çalışmalarının sürdüğünü anlattı.

Aşılar arasında "şu daha iyi, bu aşı daha üstün" şeklindeki açıklamaların yersiz olduğunu, zaten bu aşıların Dünya Sağlık Örgütü ve ilgili kurumlardan onay alması gerektiğini belirten Oran, Türkiye'nin ilaç ve aşı üretiminin dünya standartlarında olduğunu vurguladı.

Oran, Sputnik V aşının 3. faz çalışmasının 44 bin kişide yapıldığını, sonuçların olumlu olduğunu ve Rusya'da şu ana kadar 2 milyona yakın insanın aşılandığını bildirdi.

Dünyada pek çok ülkenin Rus aşısını tescil ettirdiğini ve üretim görüşmeleri yaptığını aktaran Oran, şunları kaydetti:

"Rusya'nın yanı sıra Belarus, Arjantin, Birleşik Arap Emirlikleri, Macaristan, Sırbistan, Bolivya, Cezayir, Filistin, Venezuela, Paraguay ve Türkmenistan'da da aşı tescil edildi. Sputnik V, Rusya dışında ilk olarak Hindistan'da üretilmeye başlandı. Rusya, Hindistan'ın ardından Güney Kore, Çin, Brezilya, Belarus ve Kazakistan ile de üretim anlaşmasına vardı."

"Dünyanın en hızlı COVID-19 tespit kiti"

Öztürk Oran, salgın döneminde dünyanın en hızlı COVID-19'u tespit eden kiti ürettiklerini belirterek, "PharmaNona firmamız, 15 saniye gibi kısa bir sürede COVID-19 tespiti için idrar kiti üretti. Şu anda dünyanın pek çok ülkesinde kullanılıyor ve çok sayıda ülkede de kullanım için resmi izinler alınıyor." dedi.

Testin önce Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, ardından Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu tarafından onaylandığını, Sağlık Bakanlığınca da ruhsatlandırıldığını hatırlatan Oran, etik kurul onayı ile yapılan klinik çalışmalarda testin doğruluk oranının mevcut testlere göre daha fazla olduğunu söyledi.

Yurt dışından da yoğun talep aldıklarını belirten Oran, Almanya, Fransa, Belçika, Hollanda, İtalya, Çekya, İspanya, İsviçre, Slovakya, Polonya, Japonya, Meksika, Kanada, Rusya, Libya ve Irak'tan distribütörlük alındığını, ABD'de de FDA onayı beklendiğini sözlerine ekledi.

Bilim Kurulu Üyesi Doçent Doktor Kayıpmaz kafe ve restoranların açılış tarihini adeta ağzından kaçırdı

Bilim Kurulu Üyesi Doç. Dr. Afşin Emre Kayıpmaz, herkes tarafından merakla beklenen kafe ve restoranların açılış tarihi hakkında açıklamalarda bulundu. Kayıpmaz, “Kış ayları tehlikeli bir dönem. Biraz daha gözleme ihtiyaç var. Bu da bir aydan biraz daha fazla zaman istiyor. Mart ayında bunların gündeme gelmesi yerinde olacaktır” dedi.

Türkiye’de korona virüs salgınında günlük hasta sayılarının artmasının ardından kafe ve restoranlar kapatılmış, paket servislere geçilmişti. Yasakların ardından korona virüs hasta sayılarının düşmesi ile birlikte, kafe ve restoranların ne zaman yeniden açılacağı merak edilmeye başlandı.

Bilim Kurulu Üyesi Doç. Dr. Afşin Emre Kayıpmaz, Anadolu Ajansı’na çok merak edilen kafe ve restoranların açılış tarihi ile ilgili değerlendirmelerde bulundu.

"ŞUBAT SONRASI HASTA SAYILARINI GÖRMEMİZ GEREKİYOR"

Kayıpmaz, kafe ve restoranların şubat sonu hasta sayılarına bakıldıktan sonra değerlendirilmesi gerektiğini belirterek, ***“Kişisel kanaatim, bu tür yerlerin açılması için bir süre daha beklememiz yönünde. Son kararı verecek olan Cumhurbaşkanlığı Kabinesi’dir. Şubat ayını en azından bekleyerek geçirmek de fayda var. Çünkü, bir yandan mutasyon tehlikesi kapımızda, bir yandan kış aylarındayız, kapalı ortamlarda vakit geçiriliyor ve buralar kötü havalandırılabilir. Bundan dolayı en azından şubat ayını geçirip, şubat sonrası vakalarını görmemiz lazım. Ondan sonra da açılacaksa bile Salgında Çalışma Yönetimi Rehberi uyarınca, belki HES kodları devreye alınarak açılması daha güvenli olur”*** dedi.

“GÜNDEME GELMESİ MART AYI GİBİ DAHA DOĞRU OLUR”

İşletmelerin şu anda kapalı olmadığını, paket servis yapabildiğini dile getiren Kayıpmaz, bu işletmelerdeki oturma yerlerine ilişkin daha sonra belirli limitler içinde bir uygulama yapılmasının söz konusu olabileceğini söyledi.

Kafe ve restoranlar için Mart ayının gündeme gelmesi gereken doğru tarih olduğunu belirten Kayıpmaz, **"Bizim de arzumuz bunun en kısa zamanda olması ama kış ayları tehlikeli bir dönem. Biraz daha gözleme ihtiyaç var. Bu da bir aydan biraz daha fazla zaman istiyor. Mart ayında bunların gündeme gelmesi yerinde olacaktır"** sözlerini kullandı.

Murat Ülker: Artık 'altın dükkanlar' devri başlıyor

Koronavirüs salgını ile tüketici alışkanlıklarının da değiştiğini vurgulayan Yıldız Holding Yönetim Kurulu üyesi Murat Ülker, dikkat çeken yazısında "Bazı perakende satış yerleri cazip kalacaktır. Hangileri? Sizin için çekici butik noktalar, ama ne anlamda? Bu mağazalar akademik dergilerde 'altın dükkanlar' olarak tanımlanmaya başladı bile..." ifadelerini kullandı.

Koronavirüs salgını ile tüketici alışkanlıklarının değiştiğini, geleneksel 'dükkan' kavramında da yeni bir dönemi işaret eden Yıldız Holding Yönetim Kurulu üyesi Murat Ülker "Bazı perakende satış yerleri cazip kalacaktır. Hangileri? Sizin için çekici butik noktalar, ama ne anlamda? Bu mağazalar akademik dergilerde '**altın dükkanlar**' olarak tanımlanmaya başladı bile..." dedi.

"HIZLA DEĞİŞTİ... BU KAÇINILMAZDI"

Sosyal paylaşım platformu LinkedIn'de görüşlerini paylaşan Ülker, koronavirüsün başladığı yeni dönem için "Küresel salgının başladığı Mart 2020'den bu yana, tüm dünyada tüketici davranışları, mağazalardan online mağazalara, restoranlara gitmekten çevrimiçi sipariş vermeye, kafelerde oturmaktan online siparişe ve 'kaldırım kenarı alım ve teslim'e kadar hızla değişti. Ancak, bu eğilim aslında yıllar önce başlamıştı. Perakende mağazacılığı zaten online mağazacılık için yol veriyordu. Bu kaçınılmazdı" ifadelerini kullandı.

"TÜM DÜKKANLAR KAPANACAK MI?"

Geleneksel dükkan tanımının değişip değişmediğini sorgulayan Ülker "Ülkemizde ve komşu ülkelerde durumun benzer olduğunu düşünüyorum. Çünkü pandemi sürecinde, hızlı hareket eden tüketim malları harcamaları perakende zincirlerinde çift haneli, e-ticarete ise belki üç haneli artışlar yaşarken, geleneksel kanalımız (**Brick&Mortar**) satışlarımız düşük kaldı; tüm dükkanlar kapanacak mı?" yorumunda bulundu.

"AKADEMİK DERGİLERE BİLE GİRMEYE BAŞLADI"

Ülker şöyle devam etti: "Tabii ki olmaz! Bu sadece bir değişim, hızlı ve geri dönüşü olmayan. Banka şubelerini nadiren ziyaret ettiğimiz gibi, perakende mağazaları da daha az ziyaret edeceğiz. **Bazı perakende satış yerleri cazip kalacaktır. Hangileri? Sizin için çekici butik noktalar, ama ne anlamda? Bu mağazalar akademik dergilerde 'altın dükkanlar' olarak tanımlanmaya başladı bile...**"

İzmir'den kuraklık ve yoksullukla mücadele için alım garantili tarım modeli

Ali Ekber YILDIRIM

26 Ocak 2021 Salı

Belediyeler tarım konusunda önemli çalışmalar yapıyor. Her belediye kendi bölgesinin kırsal yapısına, ürün desenine, belediye başkanının dünyaya bakış açısına göre ve elbette kırsaldan oy almak için tarım konusunda bazı projeler uyguluyor. Bazı belediyeler tohum, fidan dağıtıyor. Bazıları tarımsal üretimde katkıda bulunuyor. Üretici örgütleriyle işbirliği yaparak çiftçiye ve dolayısıyla tüketiciye destekler sağlıyor.

İzmir, Ankara, İstanbul, Aydın, Antalya, Bursa, Kayseri, Konya, Gaziantep, Muğla, Eskişehir, Hatay, Adana, Mersin ve diğer büyükşehir belediyelerinin hepsinin tarım ve kırsal kalkınma konusunda ciddi çabalar içerisinde olduğunu biliyoruz. Ayrıca ilçe belediyelerinin de önemli çalışmaları var.

İzmir'deki üreticiler, çiftçiler bu konuda biraz daha şanslı diyebiliriz. İzmir'de kırsala yönelik çalışmalar 2012 yılında Büyükşehir Yasası'nda yapılan değişiklikten önce başladı. Önceki dönem İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu, tarla yollarını asfaltlayarak başladığı çalışmaları, kooperatifler üzerinden sağladığı desteklerle yerelde kalkınma modeline ulaşarak örnek olacak bir tarım modeli ortaya koydu.

Kooperatifçilik ön planda olacak

Bu temel üzerine şimdi İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer daha kapsamlı bir çalışmayı, bir modeli uygulamaya geçiriyor. Tarladan ve çiftlikten sofraya kadar olan süreci kapsayan, kuraklık ve yoksullukla mücadele için alım garantili, hatta satış garantili bir model bu. İzmir Tarımı modeli, Aziz Kocaoğlu döneminde uygulanan ve başarıya ulaşan Yerelden Kalkınma/ İzmir Modeli'nin bir adım ötesi. Tarımla ilgili çalışmaları tarladan, çiftlikten, ahırdan öteye taşıyarak ürünlerin işlenmesi, ambalajlanması, tasarım ve marka çalışmaları ile pazarlanması yani satışını da hedefleyen bu modelde de yine kooperatifçilik ön planda olacak.

Geçen hafta İzmir Ödemiş'te "Başka Bir Tarım Mümkün/İzmir Tarımı" modelinin ilk sunumu, tanıtımı yapıldı. Biz de aylar sonra ilk kez bir salon toplantısına katılarak Tunç Soyer' in anlattıklarını dinledik. Saha çalışmalarından örnekler gördük.

Suya ihtiyaç duymayan ürünlere alım ve satış garantisi

Dünya öyle bir noktaya geldi ki, bundan böyle su kaynaklarını, kuraklığı, iklim değişimini dikkate almayan hiç bir tarım modelinin başarı şansı yok. Tunç Soyer'in açıkladığı İzmir Tarımı modelinin ana ilkelerinden birisi suya daha az ihtiyaç duyan atalık tohumlarla yem bitkileri ve buğday başta olmak üzere bitkisel ürünlerinin üretiminin teşvik edilmesi. İzmir'de hayvancılığın ön planda olduğu düşünüldüğünde yemde dışa bağımlılığın azaltılması, su kaynaklarının verimli kullanılması, mısıra teslim olan ovaların yeniden bitkisel çeşitliliğe kavuşturulması bu modelin en büyük başarısı olacaktır. Böyle bir başarı sadece İzmir için değil, Türkiye'nin tarımda dışa bağımlılığını büyük oranda azaltacaktır.

Yeni modelin farkı ne?

Türkiye'de bugüne kadar uygulanan tarım politikasından farklı bir model ortaya koyduklarını belirten Tunç Soyer modelin farklarını şu sözlerle anlattı: "İzmir Tarımı'nı diğer uygulamalardan ayıran iki temel farktan birisi kuraklıkla mücadeledir. 2019 verilerine göre, Türkiye'de suyumuzun yüzde 77'si tarım için kullanılıyor ve bu durum acilen değişmez ise yakın bir gelecekte içme sularımız tehlikeye girecek. İzmir Tarımı, ekonomik değeri yüksek ve suyu az tüketen stratejik ürünleri destekleyerek tarımsal sulamada harcanan suyu yüzde 50 oranında azaltmayı hedefliyor. Kuraklığa karşı çiftçimizi ve şehrimizdeki milyonları koruyor, içme suyu kaynaklarımızı teminat altına alıyor. Yeni politikamızın ikinci farkı ise, yoksullukla mücadele odağı. Biz tarımı sadece tarlada yapılan ve sonlanan bir zirai faaliyet olarak görmüyoruz. İzmir Tarımı, tohum aşamasından başlayıp son tüketiciye uzanan tüm süreçleri kapsıyor. Satış ve pazarlamayı en baştan planlayarak ürünlerimizin katma değerini büyütüyor, yoksullukla mücadele ediyor ve refahı artırıyor."

İzmir Tarımı 6 aşamadan oluşuyor

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer'in verdiği bilgiye göre İzmir Tarımı Modeli 6 aşamadan oluşuyor. Bu aşamalar ise özetle şöyle:

1- Ürün envanteri ve planlaması. İzmir Tarımı modelinin kilit taşı, bölgeye, iklime ve coğrafyaya özgü üretim olacak. Bunun için İzmir'in iklimi, doğası ve toprağına uygun il genelinde yetişebilen stratejik ürünler tespit edildi. Bunlar arasında küçükbaş süt ve et ürünleri, zeytin ve zeytinyağı, hububat, baklagiller ve son olarak üzüm yer alıyor. Öte yandan, alt havzalara göre değişen kestane, su ürünleri ve aromatik bitkiler gibi bir çok yan ürün desteklenecek.

2- Çiftçiye sağlanacak destekler: Kooperatifler aracılığıyla yüksek miktarda ürün alınıyor. Aynı zamanda makine ekipman desteği sağlanarak, makine parkları kuruluyor. Tohum ve küçükbaş hayvan desteği sağlanıyor. Arıcılıkla ilgili destekler var. Üretilen ürünler; kooperatiflerden satın alınarak tüketicilere ulaştırılıyor. Bir yandan kırsaldaki üretim desteklenirken, diğer yandan tüketiciye sağlıklı ve ucuz gıda

sağlanıyor. Bu kapsamda 2019 yılında 125 milyon 377 bin liralık alım yapılırken, 2020'de 144 milyon 762 liralık alım yapıldı. Alımlar artarak devam edecek.

3- Lojistik, işleme ve markalaşma: İklim krizine ve kuraklığa çözüm getiren bu stratejik ürünlerin lojistiği; yani üreticilerden alınması, işlenmesi, paketlenmesi ve satılacak hale getirilmesi belediye şirketi Baysan A.Ş. tarafından gerçekleştiriliyor. Baysan, Ödemiş'e et işleme tesisi kurdu. Bayındır'da ise mayıs ayındatemeli atılacak dev bir süt işleme fabrikası kuruyor. Yaklaşık 65 milyon liraya mal olacak süt işleme fabrikası, 2021 yılı Aralık ayında deneme üretimine başlayacak. İlk yıl 7 milyon 500 bin litre koyun sütü, 5 milyon litre keçi sütü ve 2 milyon litre manda sütü üreticilerden satın alınacak. İnek sütü alımları ise 16 milyon litreden 22 milyon litreye çıkarılacak. Baysan, 10 bin dönüm arazide susuz yem bitkisi ve hububat ekiminde de sözleşmeli alım gerçekleştirecek. 2020 rayiç değerlerine göre 2021'de toplam 338 milyon 600 bin lira alım garantisi verilecek.

4- Satış, pazarlama ve ihracat: Kooperatiflerden alınan ürünler et ve süt tesislerinde işlenerek hem iç piyasaya satılacak hem de ihraç edilecek. Kooperatif ürünleri marka haline getirilecek ve ihracatı yapılacaktır.

5- Araştırma-geliştirme, eğitim ve sertifikasyon süreçleri: Geniş kapsamlı Can Yücel Tohum merkezi kuruluyor. Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) ile kurulan girişimcilik merkezinde öncelik tarım olacak. Gediz Deltası Sasalı'da iklim değişikliği ve kuraklık ile ilgili tarım araştırmalarının gerçekleştirileceği bir merkez açılıyor. Burada hem ürün planlama çalışmaları gerçekleştirilecek, hem de tasarım ve ihracat destek ekipleri yer alacak. Tarım Lisesi ise 2022'de hizmete başlayacak.

6- Agro-turizm: Agro-turizm gibi yan ekonomiler yaratılarak çiftçiye ve üretim yapılan köylere ek gelir oluşturulacak.

Özetle, kuraklık ve yoksullukla mücadeleyi esas alan, kooperatifçiliği öne çıkaran İzmir Tarımı tarladan ve çiftlikten sofraya kadar olan süreci kapsayan önemli bir model. Başarılı olursa sadece İzmir için değil Türkiye tarımı için önemli bir çıkış yolu olacak.

Hükümet-Belediye rekabeti çiftçiye yarıyor

İzmir'de yerel yönetim ile merkezi hükümet arasında tatlı bir rekabet var. Bundan da en çok üreticiler yararlanıyor. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer Ödemiş'te yeni tarım modelini açıklarken aynı gün İzmir İl Tarım ve Orman Müdürü Mustafa Özen, 2020 yılında Ödemiş'e verilen tarımsal destekleri sosyal medyada paylaştı. Özen, 2020 yılında Ödemiş'e 101 milyon lira tarımsal destekleme primi ödemesi yapıldığını açıkladı. İlçeye 2002-2020 döneminde ise toplam 654 milyon lira destek verildiğini bildirdi.

Reel kesimin ne dediğine bak, gelecek zamları gör!

Alaattin AKTAŞ

26 Ocak 2021 Salı

✓ **Reel kesim "Gelecek üç ayda satış fiyatımı artıracam" diyor ve sonra da nedenini açıklıyor: "Son üç ayda maliyetim çok arttı."**

✓ **Bununla kalsa iyi; reel kesim maliyet artışının önümüzdeki üç ayda da süreceğini bekliyor. Bu da demektir ki sonraki aylarda da satış fiyatları artmaya devam edecek.**

Reel kesimin ekonomiye duyduğu güveni gösteren ve geçen yılı 106.8 düzeyinde kapatan endeks, bu yılın ilk ayında neredeyse hiç değişmedi ve 107 oldu.

Adı üstünde, bu endeks reel kesimin ekonomiye nasıl baktığını, güven duyup duymadığını ölçmeye yarayan bir endeks ama kapsamdaki bazı sorular ve bu sorulara verilen yanıtlar bize belli konularda ışık tutuyor.

En başta da hepimizi ilgilendiren enflasyon konusunda...

En önemli üç soru

Reel kesim temsilcilerine gelecek üç ayda satış fiyatını nasıl değiştirecekleri soruluyor. Bu soruyu destekleyen diğer iki soru ise birim maliyetlerin son üç ayda nasıl değiştiği ve gelecek üç ayda nasıl değişeceğinin beklendiği oluyor.

Birinci soru: Gelecek üç ayda iç piyasada satış fiyatının artacağını bekleyenlerin oranı yüzde 39.6 düzeyinde. Fiyat düşüşü olacağını dile getirenlerin oranı ise yalnızca yüzde 5.3. Kalan yüzde 55.1'lik kesim fiyatların değişmeyeceği görüşünde. Yani fiyatlar artacak diyenler, azalacak diyenlere fark atıyor.

İkinci soru: Satış fiyatında niye artış beklendiği sorusuna yanıt bulmak için son üç ayda birim maliyetin nasıl değiştiğine bakmak yeterli. Ankete katılanların yüzde

56.2'si son üç ayda birim maliyetlerinin arttığını, yalnızca 2.5'i gerilediğini, yüzde 41.3'ü ise aynı kaldığını söylüyor. Birim maliyet böylesine artmışken fiyatlarda artış beklenmesinde şaşılacak bir yön var mı?

Üçüncü soru: Birim maliyetler son üç ayda arttığı gibi, gelecek üç aydaki beklenti de aynı yönde. Ankete katılanların tam yarısı, yüzde 50'si ocak ayı itibarıyla gelecek üç ayda birim maliyetlerde artış bekliyor. Maliyetlerin düşeceğini söyleyenlerin oranı yalnızca yüzde 2.7. Yüzde 47.3'lük bir kesim ise değişiklik olmayacağı görüşünde.

★★★

Reel kesimin söylediği çok net...

Sanayici "Son üç ayda maliyetlerim çok yükseldi, üstelik bu durum önümüzdeki aylarda da sürecek, ben de kaçınılmaz olarak iç piyasadaki satış fiyatlarımı artıracam" diyor.

Bünyeye girmiş bir maliyet zehri var. Bu zehir, zam olarak atılacak.

Peki bu maliyet nereden kaynaklandı dersiniz?

Sakın bir dönem faizi düşük tutma sevdası yüzünden döviz fırlattığımız için olmasın!

REEL KESİMİN GÜVENİ; EH İŞTE!

Reel kesim güven endeksinin ocak ayında aralıkla hemen hemen aynı düzeyde kaldığını belirttik.

Her ne kadar endeksin 100'ün üstünde bulunması iyimser bakışa işaret ediyorsa da, geçen yılın nisan ve mayıs aylarındaki çöküş dışında zaten reel kesim güven endeksi hep 100 dolayında seyrederdi. Dolayısıyla ocak ayında oluşan 107'lik düzey öyle aman aman bir iyileşmenin işaretini taşımıyor.

Yani reel kesime soruluyor; "İşler nasıl", yanıt "İdare ediyoruz" oluyor.

Reel kesim güven endeksi, alt kalemlere verilen yanıtların ortalamasıyla oluşturuluyor. Ama bu alt kalemler içinde bir soru var ki onun anlamı sanki biraz daha başka. Reel kesim güven endeksi sayısal bir gerçeği ortaya koyarken, o soru reel kesimin adeta haletiruhiyesini yansıtıyor.

Genel gidişatla ilgili sorudan söz ediyorum. Soru tam olarak şöyle:

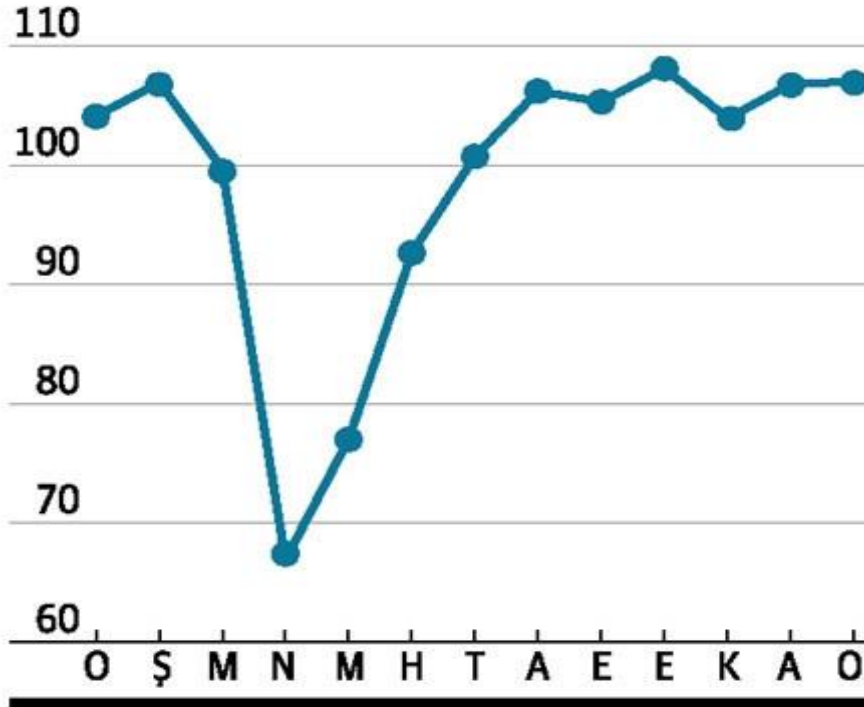
"Sanayi dalınızdaki genel gidişat konusunda bir ay önceye göre görüşünüz?" Bu soruya aralık-ocak geçişi itibarıyla daha iyimserim diye yanıt verenlerin oranı da, kötümserim diyenlerin oranı yükselmiş. İyimser olduğunu söyleyenlerin oranı yüzde

12'den yüzde 16.7'ye, kötümser olduğunu belirtenlerin oranı da yüzde 10.5'ten yüzde 12.4'e çıkmış. Aynı diyenlerin oranı ise yüzde 77.5'ten yüzde 70.9'a gerilemiş.

Reel kesim güven endeksini oluşturan sorularda denge değeri bulunurken iyimser-kötümser farkı alınıyor. Yani aralıkta 1.5 puan (12.0-10.5) olan denge değeri, ocakta 4.3'e (16.7-12.4) yükselmiş. Bulunan bu denge değerine 100 eklenmek suretiyle de genel gidişatın endeksi ortaya çıkmış oluyor. Yani aralıkta 101.5 olan genel gidişat endeksi, ocakta 104.3'e yükselmiş durumda.

Dedim ya bu soru sanayicinin bir anlamda haletiruhiyesini yansıtıyor. Kimi dönemlerde üretim, ihracat, satışlar gibi diğer sorularda gerçeğin biraz uzağına düşecek türde yanıtlar verildiği oluyor; ama sıra gerçek ruh durumunu yansıtan genel gidişat sorusuna geldi mi, tutum sanki birden değişiyor; tablo daha yalın bir şekilde ortaya çıkıyor.

Reel kesim güven endeksi (Ocak 20-21)

Abdulkadir Selvi

2021'in anketinden ne çıktı?

26 Ocak 2021

Yeni yılın yeni anketi olması nedeniyle bugün Hilmi Daşdemir'in başkanı olduğu Optimar'ın ocak ayı anketini paylaşmak istiyorum. Daha çok veri paylaşmak için sık ara başlık yapmak ve yüzdeleri her defasında ifade etmek istemiyorum.

EKONOMİ VE İŞSİZLİK

Koronavirüs nedeniyle küresel bir sağlık sorunu yaşanıyor. Ancak Optimar'ın anketinde **"Türkiye'nin en önemli sorunu nedir"** diye sorulduğunda ne cevap veriliyor dersiniz?

Yüzde 38.1'le ekonomi ilk sırada yer alıyor. Onu 24.8'le koronavirüs takip ediyor. Ama hemen ardından 11.9'la işsizlik geliyor. Karar alıcılar açısından ekonomi ile işsizliği birlikte değerlendirmekte yarar var.

HANGİ PARTİ ÇÖZER?

Halkımız soruna işaret ederken, çözümü de yine AK Parti'de görüyor. **"Bu sorunu AK Parti çözer"** diyenlerin oranı 28.1 çıkarken CHP diyenlerin oranı yüzde 16.5'te kalıyor. Beni şaşırtan ise ekonomi konusunda iddialı olan **Ali Babacan**'da 0.6'lık bir oranın çıkması.

EN BEĞENİLEN SİYASETÇİ

"En beğendiğiniz siyasetçi" anketinde Cumhurbaşkanı **Erdoğan** yüzde 31.1'le açık ara önde yer alıyor. Onu cezaevinde olmasına rağmen 8'le **Selahattin**

Demirtaş takip ediyor. Daha önce ilk sıralarda **Ekrem**

İmamoğlu gelirdi. **İmamoğlu**, 7.1'le dördüncü sıraya gerilemesine rağmen önemini koruyor. İYİ Parti Genel Başkanı **Meral Akşener** ise birkaç basamak ilerleme sağlamış. **Akşener** 7.4'le **İmamoğlu**'nun bir tık üstünde kalıyor. Geçen yıl anketlerde yer almaya başlayan **Mansur Yavaş** ise 6.5'le **İmamoğlu**'nun ardından beşinci sırada görünüyor.

MUHARREM İNCE'NİN ORANI

CHP'den ayrılarak yeni parti kurmaya hazırlanan **Muharrem İnce**'nin oranı da fena değil. **İnce**, 3.3'le **Kılıçdaroğlu** ve **Bahçeli**'nin ardından sekizinci sırada ama **Abdullah Gül**'ün bir basamak üstünde yer alıyor.

İMAMOĞLU KILIÇDAROĞLU KARŞILAŞTIRMASI

Dikkatle değerlendirilmesi gereken bir veri de CHP seçmeninin **Ekrem İmamoğlu** ile **Kemal Kılıçdaroğlu** konusundaki tercihi.

CHP'lilerin en beğendiği siyasetçi anketinde **Ekrem İmamoğlu**, **Kılıçdaroğlu**'nu üç puan geçerek ilk sırada yer alıyor. Yüzde 31.7'yle **Ekrem İmamoğlu** birinci sırada gelirken, **Kılıçdaroğlu** 28.6'da kalıyor. İlk başlarda **Mansur Yavaş**'a mesafeli duran CHP seçmeni ısınmaya başlamış. **Kılıçdaroğlu**'ndan sonra gelen isim yüzde 18.9'la **Mansur Yavaş**.

EN DÜŞÜK ORAN HANGİ LİDERE ÇIKIYOR?

Partilerle liderler arasında güçlü bir bağ var. Ama bu CHP'de tam tersine. AK Partililerin 78.9'u, HDP'lilerin yüzde 86'sı, İYİ Partililerin 70.7'si MHP'lilerin 59.7'si liderlerini işaret ederken, bu oran en düşük CHP'de. CHP'lilerin sadece 28.6'sı en beğenilen lider olarak **Kılıçdaroğlu**'nu seçiyorlar.

CUMHURBAŞKANI ADAYLARI

Optimar anketinde Cumhurbaşkanlığı seçimlerine geniş yer ayırmış. Ben anketin karşılaştırmalı bölümlerini paylaşmak istiyorum.

ERDOĞAN-GÜL

“Cumhurbaşkanlığı seçiminde son turda **Recep Tayyip Erdoğan** ile **Abdullah Gül** kalsa oyunuzu kime verirsiniz” diye sorulduğunda yüzde 43.5'le **Erdoğan** çıkıyor. **Abdullah Gül** diyenlerin oranı 20.3'te kalırken, kararsızların oranı 36.1 çıkıyor. İlginç olanı, AK Parti'den **Abdullah Gül**'e oy gitmiyor.

ERDOĞAN-BABACAN

Ali Babacan, **Abdullah Gül**'ü burun farkıyla geçiyor ama “**Erdoğan'a oy veririm**” diyenlerin oranı yükseliyor. Ankete katılanların yüzde 45.1'i **Erdoğan** derken, **Ali Babacan** diyenler 20.9 çıkıyor. Kararsızların oranı ise 34.1 gibi yüksek bir seviyede bulunuyor.

ERDOĞAN-İMAMOĞLU

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'a rakip olarak en yakın isim **Ekrem İmamoğlu** çıkıyor. **Erdoğan** diyenlerin oranı 43.9 olurken, **İmamoğlu** yüzde 35.2 alıyor. Kararsızların oranı 20.8'e gerilirken CHP seçmeni yüzde 90.6 gibi bir oranda **İmamoğlu**'nu destekliyor. İYİ Parti ve HDP'den de **İmamoğlu**'na oy gidiyor.

ERDOĞAN KILIÇDAROĞLU

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** yüzde 45.8'le yüksek bir orana **Kılıçdaroğlu** ile yarıştığı zaman ulaşıyor. **Kılıçdaroğlu**, 27.2'de kalırken kararsızların oranı yüzde 27'ye yükseliyor. **Erdoğan**, **Kılıçdaroğlu** ile yarıştığı takdirde MHP ve Saadet Partisi seçmeninden de yüksek oranda bir destek alıyor. **Kılıçdaroğlu**'na CHP'den gelen destek ise 81.9'la **Ekrem İmamoğlu**'nun gerisinde kalıyor.

ERDOĞAN-YAVAŞ

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** ile **Mansur Yavaş**'ın yarışması durumunda dikkat çeken veriyi **Kılıçdaroğlu** ile kıyaslaması oluşturuyor. **Erdoğan** 43.1 alırken, **Mansur Yavaş**, **Kılıçdaroğlu**'nu 4.6 puan geçerek 31.8'e ulaşıyor. Kararsızların oranı ise yüzde 25 çıkıyor.

ERDOĞAN-AKŞENER

Erdoğan'a destek 43.8 çıkarken **Meral Akşener** yüzde 30 alıyor. Kararsızların 26.2 çıktığı ankette **Akşener**'e İYİ Parti'den sonra en fazla destek CHP seçmeninden geliyor.

ERDOĞAN-İNCE

Erdoğan'ın yüzde 45 aldığı ankette **Muharrem İnce** 28.6 çıkıyor. Kararsızlar 26.4 çıkarken, tüm yaşananlara rağmen CHP seçmeni yüzde 84'le **Muharrem İnce**'ye, **Kılıçdaroğlu**'ndan daha fazla destek veriyorlar.

ERDOĞAN-DEMİRTAŞ

Selahattin Demirtaş, en beğenilen siyasetçiler arasında yüksek çıkmasına rağmen Cumhurbaşkanlığı seçiminde yüzde 17'de kalıyor. **Erdoğan** en yüksek orana 51.8'le **Demirtaş**'la yarıştığı takdirde ulaşıyor. Kararsızların oranı 31.2'de kalırken, İYİ Partililerin 29.7'si **Erdoğan**'a oy veriyor. **Demirtaş** ise en fazla oyu HDP'nin ardından 28.4'le CHP'den alıyor.

Dış borçlarda temerrüt riski? (1)

Esfender KORKMAZ

26 Ocak 2021

"Türkiye, dış borçlarda temerrüte düşer mi? Moratoryuma gider mi?" sorusu, son yıllarda çok sık soruyor. Benim gibi eskiler dış borçlardan korkar, çünkü Türkiye 1959 yılında dış borçlarını ödeyemedi ve temerrüte düştü. Moratoryuma gitmek zorunda kaldı.

Moratoryum, bir ülkenin dış borçlarında ödeme gücünü kaybetmesi nedeniyle bu borçları ödeyemeyeceğini ilân etmesidir. Bu durum borçluların alacaklı ülkeler veya kuruluşlarla masaya oturup borçları yeniden yapılandırmaya gitmesi ile sonuçlanır. Borç miktarı, vadesi, faiz oranı ve diğer taahhütler üzerinde yeni bir anlaşma sağlanır. Genellikle alacaklılar alacaklarını garanti edebilmek için bir kısım borçlarında indirim yaparlar ve vadeyi uzatırlar.

1984'te de Dünyada Latin Amerika'da borç krizi yaşandı. Alacaklı ve borçlular Paris Anlaşmasıyla sorunu çözdüler. 1984'te birçok gelişmekte olan ülke borç krizine girdi fakat o yıllarda Türkiye'nin adı bile geçmedi.

Bu gün uluslar arası piyasalarda borç tahvillerin sigorta edilmesi (CDS), borç krizlerini seyrekletmiştir. Yine de 2010 yılında Yunanistan zımni olarak Moratoryuma gitti. Açıklamadı ama alacaklıların onayı ile IMF'den 110 milyar dolar kredi aldı ve borçlarını ödedi.

Türkiye'nin 2020 sonunda dış borçlarının GSYH'ya oranı yüzde 58 dolayındadır. Bu oran yüksek değil ama aynı zamanda 2020 de 38,5 milyar dolar cari açığı var. Merkez Bankası resmi rezervleri eksidedir. Kasım 2020 başlangıç olmak üzere bir yıl içinde çevirmesi gereken dış borç stoku 184 milyar dolardır. Dahası 2021 yılı içinde üretime devam edebilmek için aramalı ve hammadde ithal etmek ve bu ithalatın finansmanı için döviz bulmak zorundadır.

Bu şartlarda Türkiye'nin dış borçlarında temerrüt riski yüksektir. 2021 başında Türkiye'nin beş yıllık tahvillerinin temerrüt risk primi 326 baz puandır. Venezuela gibi birkaç ülke hariç Türkiye tahvilleri Dünyanın en riskli tahvilleridir.

Nereden bakarsak bakalım, bu tablonun tek çıkış yolu IMF'dir. Ama Cumhurbaşkanlığı Hükümeti ya işin farkında değil veya bilinmeyen bir çözüm yolu var. Çünkü IMF'ye gitmiyor.

Türkiye bu tür sorunları hep yaşıyor. Reuters'in bir haberi;

"Naci Ağbal, kendisiyle beraber başka üst düzey AKP'lilerin Erdoğan'a döviz rezervlerinin eridiğini aktarmasının ardından Merkez Bankası Başkanlığına atandı. Haberde en az iki gün boyunca yapılan sunumlarda Erdoğan'a yabancı yatırımın ülkeye getirilmesinde sıkıntı yaşandığı ve Türk Lirası'nın yılın başından beri yüzde 30 değer kaybettiğinin anlatıldığı iddia edildi." şeklindeydi.

Bu demektir ki, Cumhurbaşkanının MB rezervlerinin eridiğinden ve döviz sıkıntısından haberi yoktu. Aman Allahım ... Normal demokratik bir ülkede böyle bir bilgi eksikliği akla bile gelmez. Söz gelimi parlamenter sistem varken Başbakan Mecliste sık bulunur ve her şeyden haberdar olurdu. Dahası MB rezervlerini her ay ilan ediliyor. Basında da yer alıyor.

İbrahim Kahveci

İnançla mı bilgiyle mi?

Ülke yönetimi önemli olsa gerek.

Tarihten beri yönetimlerin etkinliği açısından toplumlar değişik yöntemler denemiştir. Deneme yanılma yöntemlerinin de sonucu olarak seçimle yönetici belirleme iradesi üstün gelmiştir.

Burada yönetim sistemleri üzerine bir analiz yapmayacağız. Amacımız seçimle gelen yönetimlerin kaynakları etkin dağıtım başarılarından veya tersi durumdan bahsedeceğiz.

Dün Karar Gazetesi 1. sayfa manşetine değinmek isterim.

Yıl 1983 ve Turgut Özal o dönem büyük maliyet içeren ama ülkenin geleceği açısından büyük kazanç sağlayacak bir yatırımın temelini atıyor: Atatürk Barajı'nın...

Yapımı 9 yıl sürüyor ve bittiğinde artık Özal Başbakan değil; hatta kısa süre sonra vefat ediyor.

Arkasında bıraktığı eser sadece enerji kısmı ile kendini 5 yılda amorti ediyor. Kalan sürede de ülkeye 25 milyar dolar kazandırarak yatırım değerinin 6 katı kar bırakmış oluyor. Ama her yıl kazandırmaya hala devam ediyor...

Hatta asıl önemli noktaya da değinelim. Atatürk Barajı 9 yılda bitiyor ama enerji dışında kalan ve büyük değer yaratacak olan sulama kısmı hala bitirilememiş.

Yılda 2,5 milyar dolar katma değer yaratması beklenen sulama kısmı nedense bir türlü bitmiyor. Hatta Silvan Barajı bile bölge açısından çok önemli olmasına rağmen daha geçen hafta hizmete açılabilirdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan son dönemlerde daha sık kullandığı “eser siyaseti” söylemine bakalım.

Son dönemde yapılan yatırımların nerede ise hiçbirisi ülkeye değer kazandıran yatırımlar değil. Yatırımlardan gelir elde etmeyi bırakın, sürekli gider ödenmek durumunda.

Bu yatırımları bazı kısımlara ayırarak vermek gerekiyor:

Yapılması faydalı ama yöntemi yanlış yatırımlar: Mesela İstanbul-İzmir otoyolu veya Kuzey Anadolu Otoyolu yatırımları... Bu yatırımlar olmalıydı ama Hazine garantili müteahhitlere verilerek adeta ülke heba edildi. Bir tarafta ihtiyaç duyulan yol ve köprü ama diğer yanda bu yolu çok ama çok pahalı olduğu için kullanamayan vatandaşlar.

Hem yol var hem de gitmek isteyen Millet ama fiyat uyuşmuyor. Ve böylece yatırımlar verimli olmadığı gibi Hazine ödemeleri nedeniyle yük olmaya devam ediyor. Hatta evlatlarımızı bırakın, torunlarımız bile bu yükü üstlenecek.

Yapılmasına gerek olmayan yatırımlar: Bu konu hakkında tek cümle edeceğim. Yılda sadece iki kez trafik olan Çanakkale Köprüsü neden yapılır? Bu ve benzeri Hazine garantili yatırımlar hele de şu zor günlerde neden yapılır?

Bir ülkenin geleceği için yöneticilerin elbette bu geleceğe inanması gerekiyor. Hatta toplumun geleceğinin daha müreffeh olması açısından toplumun kısa vadeli çıkarları yerine ülkenin uzun vadeli çıkarlarını gözetmek gerekir.

İşte bu bakış açısı ülkeye inanmak ve topluma inanmak gerektirebilir.

Oysa bizler inançsal ama temelsiz girişimlerle ülkenin geleceğini de heba edebiliyoruz. Mesela faiz enflasyon inancımız bu ülkede 2019-2020 yıllarında yaklaşık 2 trilyon lira maliyet çıkarttı.

Enflasyonu düşürmek için faizi düşük tutmak gerekiyormuş. İyi ama faizi onca ülke riskine rağmen enflasyonun bile altına çekince kur artışı doğal olarak geldi. Sadece dış borçlarda kur artışının maliyeti 1 trilyon lira ek maliyet oluşturdu. Devamını hiç düşünmeyelim...

Bir taraftan ülke risklerini hesaba katmayacağız ama diğer taraftan ise her türlü olumlu söylemle herkesin bize gelmesini isteyeceğiz.

Mesela bunu son faiz artışının ardından da kullanmak istedik. Hem faiz artışına bağlı kurlardaki dengelenmeyi başarı olarak göreceğiz ama aynı zamanda söylemi de düşük faiz üzerine kuracağız.

Sanırım yeni göreve getirilen Lütfi Elvan ve Naci Ağbal için şartlar oldukça zor olacak. Gerçi benim de hiç beklemediğim gerçekçi hamleler yapıldı ama yukarıdaki sabır da bir yere kadar olmasın.

İnanca dayalı bilimsellik dışı yöntemlere daha ne kadar fatura ödeyeceğiz; kim bilir?

26 Ocak 2021, Salı

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Bu dünyada CHP de, HDP de, Birleşmiş Milletler de Oscar adaylık oyuncular

Aslında herkes Oscar adayı bu dünyada... Herkes öylesine rol yapıyor ki, neyin gerçek olduğunu anlamak adeta imkânsız gibi... Egemenlik, bağımsızlık, demokrasi gibi kavramların içleri boşaltılmış, hukukun üstünlüğü ayaklar altında her an eziliyor.

HDP-PKK-CHP

Bizim Cumhuriyetimiz üniter bir devlet değil mi? Ama HDP pratiğini ve HDP ile PKK birlikteliğini ele aldığınızda federatif bir eğilim gündeme gelmiyor mu? Bir de bu olguyu HDP-CHP birlikteliğine taşıdığınızda, karşınıza apaçık bir rejim bunalımı çıkmıyor mu? Diyarbakır'da HDP önünde evlatlarını bekleyen aileler falan sanki önemsiz birer ayrıntı gibi... Çocukların dağa kaçırılması sanki bu toprakların yazılı olmayan kanunlarında var olan hükümler...

VETO HAKKI

Bu rol yapımı sade bize özgü bir durum değil. Tüm dünya bir oyun sahnesi ve bu sahenin salonu da Birleşmiş Milletler'in New York'taki binası... Sanki Birleşmiş Milletler'e üye olan her devlet birbirine eşit; 5 üye ülkenin veto hakkı denilen ayrıcalıkları var. Mesela İsrail, Filistinlilere işkence edince bunun cezalandırılması gerekirken, İsrail yanlısı Amerika vetoyu kullanınca her şey donduruluyor.

ZAVALLI VENEZUELA

Ya süper devletlerin süper olmayan devletlere yaptıklarına ne demeliyiz? Amerika Birleşik Devletleri de Venezuela da kâğıt üzerinde eşit ve bağımsız devletler değil midir? Vekâlet savaşları diye anlatılan uygulamada kim kimin egemenliğini ve bağımsızlığını tanıyor ki? Bizdeki askeri darbelerin ve FETÖ komplolarının kaynakları Amerika'da değil miydi?

OYUN BİTMELİ

Bilemiyorum, bu oyun biter mi bir gün? Ama bunun tadı kaçmaya başladı. Özellikle HDP-PKK beraberliği ve bu beraberliğin CHP tarafından kamufle edilmesi, gerçekten can sıkıyor mu? Yani bu oyunu bitirmenin bir yolunu bulmak şart değil midir?